

Rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 18.11.1959, sp. zn. 21 Co 730/59, ECLI:CZ:KSPH:1959:21.CO.730.1959.1

Číslo: 40/1960

Právní věta: Kdo odpovídá za škodu způsobenou úrazem na neposypaném chodníku v případě, že ten, kdo má ze zákona povinnost k udržování chodníku ve schůdném stavu, pověřil prováděním tohoto úkolu jiného.

Soud: Krajský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 18.11.1959

Spisová značka: 21 Co 730/59

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Odpovědnost za škodu

Předpisy: 141/1950 Sb. § 344

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 40/1960 sb. rozh.

Kdo odpovídá za škodu způsobenou úrazem na neposypaném chodníku v případě, že ten, kdo má ze zákona povinnost k udržování chodníku ve schůdném stavu, pověřil prováděním tohoto úkolu jiného.

(Rozhodnutí krajského soudu v Praze z 18. listopadu 1959, 21 Co 730/59.)

Žalobkyně se domáhala náhrady škody z úrazu, k němuž došlo pádem na kluzkém chodníku, a to nejprve proti podniku Čištění města a po rozšíření žaloby také na Čs. státu - ÚNV hl. m. Prahy.

Lidový soud civilní v Praze uznal základ žalobního nároku opodstatněným oproti oběma žalovaným.

Krajský soud v Praze rozsudek soudu první stolice potvrdil.

Odůvodnění:

Jde především o otázku, kdo odpovídá za škodu způsobenou úrazem na neposypaném chodníku v případě, že ten, kdo má ze zákona povinnost k udržování chodníku ve schůdném stavu, pověřil prováděním tohoto úkolu někoho jiného, v daném případě podnik Čištění města.

Výkonný orgán národního výboru má povinnost udržovat schůdnost místních komunikací, které jsou ve správě národních výborů, zejména odklízovat sněh a odstraňovat vzniklé náleží, pokud tato povinnost není přenesena zákonným předpisem na jinou osobu, a dále, že k úrazu došlo na chodníku, kde taková povinnost žalovaný ÚNV stíhala. V podrobnostech lze odkázat na rozhodnutí Nejvyššího soudu uveřejněné pod č. 93 z r. 1957 Sb. rozhodnutí čs. soudů, v němž byla vyslovena i zásada, že této povinnosti se národní výbor nezprostil tím, že uzavřel smlouvu s podnikem komunálního (nyní místního) hospodářství o plnění této povinnosti, neboť podle § 344 obč. zák. odpovídá za škodu způsobenou osobami, jichž použil ke splnění svého závazku bez rozdílu, zda jde o závazek ze smlouvy nebo ze zákona (srov. usnesení pléna Nejvyššího soudu č. 30/1954 Sbírky rozhodnutí čs. soudů).

Podle toho tedy žalovaný ÚNV odpovídá za škodu způsobenou žalobkyní, jestliže neučinil vše, co lze spravedlivě požadovat k zajištění povinnosti, kterou mu v tomto směru zákon ukládá.

Poněvadž odvolatelé napadají závěr, který soud první stolice učinil v tom smyslu, že tuto povinnost podnik Čištění města řádně nesplnil, doplnil odvolací soud řízení opětovným výsledkem žalobkyně a dále slyšením dalších svědků.

Z výpovědi žalobkyně zjistil, že se rozhodla přejít přes ulici na druhou stranu, tj. na nábreží, když zjistila, že chodník u domů byl velmi kluzký, zledovatělý, neboť se domnívala, že chodník na nábreží pod stromoradiím bude měkčí a že tam nebude omrzlice. Šla prostředkem chodníku a nevšimla si, zda pod náledím, které bylo i na tomto chodníku, byly stopy nějakého dřívějšího sypání, rozhodně však chodník měl stejné náledí jako u domu. Když vyšla z domova, nemrholilo, takže náledí se muselo utvořit již předtím. Když pak po úraze pokračovala po nábreží až k mostu Legií, musela jít velmi opatrně, poněvadž až k tomuto mostu nebylo sypáno a teprve na mostě byla chůze bezpečná.

Když doma zjišťovala následky svého zranění, shledala, že ačkoliv měla na koleně modřinu od pádu, nebylo koleno nijak odřeno, jak by se patrně bylo stalo, kdyby chodník byl posypán škvárou. Také když se pokoušela vstát, cítila pod rukou všude jen hladkou zledovatělou plochu.

Tato výpověď je jak svým obsahem, tak podáním zcela věrohodná a soud se mohl o ní při zjišťování skutkového stavu zcela spolehlivě opřít i proto, že tomu nebrání ani výsledky ostatního dokazování. Rozpory, které tu jsou s jinými důkazy, se dají totiž vysvětlit tak, že tím věrohodnost této výpovědi nijak netrpí.

Jediní svědci, kteří o rozhodné skutečnosti, tj. zda v den nehody byl chodník řádně zajištěn proti nebezpečí uklouznutí, mohli vypovídat na základě vlastního pozorování, jsou svědci E. a V. J., kteří byli pověřeni čištěním chodníku, a V. N., který jejich práci kontroloval. Výpověď prvních dvou nemohl soud vůbec vzít za základ svého rozhodnutí, poněvadž jde zřejmě o osoby sníženého intelektu, což bylo patrné nejen ze způsobu jejich výpovědi, ale i z jejich obsahu. Stačí v tom směru odkázat na rozpaky, v nichž se ocitali, když chtěli dolíčit, že i v den nehody svou povinnost řádně splnili, přitom však tvrdili, že nevěděli, že a kdy na tomto místě k úrazu došlo. Svědek V. N. pak tvrdí, že toho dne byl na místě, kde pak došlo k nehodě, krátce před tím a zjistil, že místo bylo sypáno škvárou a solí. Nemá však o tom záznamů a spoléhá jen na svou paměť. Může se tedy snadno mýlit, zejména když věc vyšetřoval na místě samém až teprve za čtvrt roku. Ani tehdy nebylo místo, kde k nehodě došlo, podle jeho výpovědi blíže určeno. Není tedy dobře možné, aby věděl, že toto místo blíž neurčené, tehdy před nehodou kontroloval.

Svědka J. K. pak rovněž přešetřoval věc až mnohem později, když žalobkyně uplatnila své nároky. Jeho názor, že chodník musel být zajištěn, ježto šlo o trvalé nepříznivé počasí, nemůže ovšem nahradit zjištění skutečného stavu. Jeho výpověď však je závažná v jiném směru, totiž pokud uvádí, že v místě nehody byl hlášen pohotovostní stav již od 4. ledna 1958, tedy 3 dni před nehodou, takže šlo o stav, který trval několik dní, a že v případě náhlé poruchy je možné, že na některých místech

není sypano, poněvadž nelze zajistit současně všechna místa, což však v daném případě nebylo.

Z toho plyne, že podnik pověřený pracemi s udržováním komunikací ve schůdném stavu, nebyl postaven před situací normálními prostředky nezvladatelnou, nýbrž že měl možnost bezpečnost chůze i v den nehody zajistit. Jestliže se tak nestalo, bylo to vinou zaměstnanců pověřených plněním tohoto úkolu, takže k úrazu by nebylo došlo, kdyby tito zaměstnanci byli svou povinnost řádně plnili. Že tomu tak nebylo, je patrné z výpovědi žalobkyně, zejména z její části shora citované. Nebylo zjištěno nic, z čeho by se dalo soudit, že sama se dopustila nějaké nedbalosti.

Odpovídá tedy i žalovaný Ústřední národní výbor podle zásad shora uvedených žalobkyni za škodu, která jí vznikla tímto úrazem.

Prvý žalovaný podnik Čištění města se kromě námitek, jimiž se bránil žalovaný ÚNV a jichž bezdůvodnost byla již vyložena, brání tím, že on žalobkyni přímo neodpovídá, poněvadž vůči ní žádné povinnosti neměl. Tento názor však není správný. Podle § 337 obč. zák. je povinen škodu nahradit ten, kdo úmyslně nebo z nedbalosti poškodí jiného porušením závazku nebo jiné právní povinnosti. Podle toho patří ke skutkové podstatě odpovědnosti k náhradě škody i protiprávnost jednání nebo opomenutí toho, kdo odpovídá. Ta je založena buď porušením závazku nebo porušením jiné právní povinnosti. Přitom zákon neomezuje odpovědnost škůdce na případy, kdy závazek, jehož porušením škoda vznikla, je závazkem z právního poměru mezi škůdcem a poškozeným. Je to důsledkem toho, že zákon zabezpečuje poškozenému co nejúčinnější ochranu jeho nároku na odškodnění. Je to ve shodě i s chápáním protiprávnosti jako porušení právních norem lidského chování v širším smyslu, tj. i norem daných pravidly socialistického soužití. K těm pak patří i povinnost plnit převzaté závazky. Jestliže tedy podnik Čištění města nesplnil svůj závazek, který převzal vůči ÚNV, je jeho jednání protiprávní nejen ve vztahu vůči ÚNV, nýbrž i vůči žalobkyni, která z tohoto nesplnění závazku podniku Čištění města vůči ÚNV utrpěla škodu. Tento výklad je v souladu i s úsilím o posilování výchovné funkce ustanovení o povinnosti k náhradě škody, neboť zvyšuje pocit odpovědnosti se zřetelem na odpovědnostní sankce i vůči osobě přímo poškozené.